

Informe sobre alguns punts de la Llei 47/2004, de la Generalitat Valenciana, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge

Autor: Comissió Jurídica i d'Interpretació Reglamentària

Coordinadors: Vicent Àlvarez Rubio

Aprovació: Ple de 29 de gener de 2007

Introducció

La Llei 47/2004, amb prop de dos anys de vigència, s'ocupa d'una sèrie de temes i de problemes que ja han estat objecte d'estudis del Consell Valencià de Cultura. Per aquesta raó, la Comissió Jurídica considera oportú redactar el present informe sumari, o abreujat, per a oferir una aproximació al contingut d'esta norma, la qual, si es vol, pot estudiar-se més a fons, en funció de problemes concrets.

Els objectius de la llei

La norma de la qual ens ocupem presenta dos parts diferenciades, la primera de les quals es dedica a regular l'ordenació del territori amb un criteri explícit de sostenibilitat, entesa segons els termes de l'informe Brundtand: "que satisfà les necessitats del present sense comprometre la capacitat de les futures generacions per a satisfer les pròpies". La segona part es dedica a la protecció del paisatge, a la seua recuperació i a la identificació de les circumstàncies que el poden afectar. Segons la norma, el paisatge "constituïx un patrimoni comú de tots els ciutadans i un element fonamental de la seua qualitat de vida, que la llei aborda des de la més actual concepció d'aquest, emanada del Conveni Europeu del Paisatge".

Alguns continguts

Sobre els dos aspectes esmentats, territori i paisatge, es preveuen obligacions per part del Govern Valencià, relatives als instruments d'ordenació supraterritorial, entre els quals cal destacar l'estratègia territorial de la Comunitat Valenciana i els Plans d'Acció Territorial, pel que fa a l'urbanisme, i en allò que afecta directament al paisatge es preveuen, també, plans d'acció territorial, l'establiment de criteris de

protecció i la creació d'un institut d'estudis territorial i del paisatge i d'unes juntes de participació sobre el territori i el paisatge.

Ací ens interessa fer algunes concrecions sobre aspectes relacionats amb estudis i pronunciaments anteriors del Consell Valencià de Cultura. Sense intenció de ser exhaustius, examinarem alguns dels elements de la Llei els compliment dels quals ens pareix especialment interessant:

Valor supramunicipal

En l'article 3.4 es fixa un criteri important: "Els instruments d'ordenació del territori previstos en aquesta llei prevaldran, pel seu contingut d'interés públic supramunicipal, a totes les disposicions reglamentàries municipals que contradiguen o s'oposen a les seues determinacions normatives". Com es pot deduir, aquesta disposició pot resultar una eina útil per a evitar alguns excessos urbanístics dels ajuntaments que, com hem fet veure diverses vegades des del Consell Valencià de Cultura, impliquen la desprotecció de béns culturals o ambientals.

En la mateixa línia de criteris, l'article 11.1. diu: "Els plans d'ordenació del territori, els plans generals i els instruments de planificació urbanística que prevegen un creixement urbà incorporaran un estudi sobre el paisatge que necessàriament haurà d'identificar les fites geogràfiques i aquelles característiques del territori que constitueixen referents del paisatge de l'àmbit de la planificació i ordenació".

Incendis

L'article 14 tracta dels riscos naturals o induïts, i entre altres qüestions planteja que els terrenys forestals classificats com a sòl no urbanitzable que hagen patit l'efecte d'un incendi no podran ser reclassificats com a urbans o edificables.

L'Horta de València

D'aquest tema importantíssim s'ocupa l'article 22, amb el text següent:

“L’Horta de València, com a espai d’acreditats valors ambientals, històrics i culturals, ha de ser objecte de protecció. Per això, el Consell de la Generalitat Valenciana aprovarà un pla d’acció territorial de protecció de l’Horta valenciana, en el qual es definiran les zones mereixedores de protecció i les mesures urbanístiques corresponents, com també els programes d’actuació pública necessaris per a afavorir el sosteniment de les activitats pròpies de l’Horta i la permanència de la població amb un nivell de vida adequat”.

Paisatge

La Llei, a més de preveure plans d’acció, especifica que els plans generals urbanístics han d’incloure estudis del paisatge en els quals “s’establisquen els principis, estratègies i directrius que permeten adoptar mesures específiques destinades a la catalogació, valoració i protecció del paisatge en els respectius àmbits d’aplicació”. Aquests estudis han de contenir una sèrie d’elements que es detallen i que ara es faria llarg enunciar. Això pot ser igualment un element positiu. Especialment interessant és l’article 33, el qual intenta integrar la planificació urbanística dins del paisatge sense afectar-lo negativament. Com sobre aquest punt la Comissió de les Arts ja va emetre un informe, recomanen encarregar a aquesta comissió un estudi més detallat de l’articulat de la Llei 47/2004.

Estratègia territorial

La Llei 47/2004 encarrega a la conselleria competent en matèria d’ordenació del territori i d’urbanisme coordinar i elaborar l’estratègia territorial, la qual s’anunciarà i se sotmetrà a debat públic durant dos mesos.

Un instrument important és l’Institut d’estudis territorials i del paisatge, el qual s’ha de constituir urgentment en forma d’organisme autònom i mercantil adscrit a la conselleria. També es preveu la creació d’instruments de participació ciutadana, en concret les “juntres de participació de territori i paisatge”.

Conclusions

Primera.- L'existència de la Llei 47/2004 pot afavorir un desenvolupament urbanístic respectuós amb el paisatge i el territori, i per tant cal instar l'Administració a aplicar-la i a crear els instruments que ho facen possible, i a evitar els excessos que en ocasions s'han produït urbanitzant sense criteris d'utilitat o necessitat pública.

Segona.- El Consell Valencià de Cultura insistix en la necessitat d'una aplicació ràpida de les previsions legals, i especialment l'aprovació i l'aplicació del previst Pla de l'Horta de València.

Tercera.- El Consell Valencià de Cultura oferix la seua col·laboració en l'aplicació de la Llei 47/2006 i convida el conseller de Territori i Habitatge a assistir a una sessió del seu Ple sobre este particular. Prèviament es traslladaran còpies del present document al mateix conseller de Territori i Habitatge i al president de la Federació Valenciana de Municipis i Províncies.